

# DELAVSKA POLITIKA

Izjaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.  
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —  
Krbavje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.  
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.



Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter  
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-  
čaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta  
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša  
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 84

Sreda, 24. oktobra 1934

Leto IX

## Kaj sedaj?

Svež je še spomin na umor v Marseilleju, na umor, ki je politično eden najgrozovitejših, najkriticnejših, ker lahko povzroči težke presljljave v mednarodnem političnem življenju Evrope in političnem položaju sploh. Umor se ne tiče politika, ki je igral v tem ali onem važnem vprašanju odločilnejšo vlogo. Umor se tiče suverena, ki je bil udeležen na kompleksu mednarodnih političnih vprašanj. Zato, prav zato vse države smatrajo zločinski umor za zgodovinski dogodek, ter bodo vztrajale, da se preiskava dožene do kraja. To zahteva Francija, Anglija in Mala antanta predvsem, dočim so nekatere druge države bolj pasivne v razčiščevanju tega vprašanja, deloma, ker bi se jih utegnilo krivoma ali nekrivoma dolžiti, če žene skrivde, pa vsaj malomarnosti, da niso preprečevale ponovnih mednarodnih atentatov. Ta sum in ta bojazen bosta tudi nedvomno silno otežkočevali podrobno preiskavo.

Nedvomno zahteva čast in poštenost mednarodne politike, da ugotovi ves dejanski stan in ga priobči javnosti obenem z merami, ki v bodoče ne bodo omogočale takih dejanj bodisi revanšne ali kakršnekoli politike. Človeštvo se more in se bo normalno razvijalo le v demokraciji, v svobodi in benevolentni medsebojni politiki. Sedanja doba je to primarno načelo prezrla in prav mnogo krvi, prav mnogo nerada, prav mnogo krivic je povzročilo to nenormalno načelo in zlomilo tudi — ne trdimo preveč — konstruktivno ideologijo skoraj vseh narodov. Svetovna vojna je bil diktat, teror in kmalu po vojni je teror zavel po vsem svetu. To je zlo. Grozno zlo, ki je človeka ponižalo do zverine.

Smatramo, da je ta doba divjastva samo trenutni pojav, ki ne utegne preživeti niti ene generacije, zakaj izkušnje in razočaranja so vendar najboljši učitelj. »Verba movent, exempla trahunt« bo veljalo tudi tukaj. »Besede mičejo, zgledi vlečejo«, to, kaj ne, vemo. In če je človeštvo prejelo v zadnjih dvajsetih letih za svojo »pamet« toliko klofut, bodo po našem mnenju končno zmagali »zglede«, da človeštvo vrže te »zglede« v staro šaro ter uvede zopet in izvaja edino dostojno obliko v občevanju človeka s človekom — demokracijo v vseh oblikah občevanja in življenja. To veliko geslo ali načelo mora predvsem postati sveto človeku.

Mala antanta je svoje stališče že načelno povedala, istotako Francija. Zahteva je konkretna. Torej enaka političnemu postulat, ki je zaenkrat naslovljen v splošnem na krivice in sokrivce zločina. In negotovo je danes, na kakšne ovire bo naletel ta postulat, ki je moralno popolnoma utemeljen, vendar pa utegne naleteti na izbegavanja. Tu je važno, da jugoslovanska domača politika zasidra vse svoje sile v narodu in z odstranitvijo tudi eventualno osebnih in drugih diferenc med narodom, da se lahko uspešno zaveda.

Država je politično konsolidirana, samo upravno organizirana in posebnih stremeljenj v državi ni. Zajetje duhovnih in političnih sil direktno v narodu, zadovoljitev tega naroda s tem, da se po svojem poštenem udejstvovanju srčno zavzame za prospeh te zemlje.

## Demisija jugoslovanske vlade

Mandat za sestavo nove vlade je poverjen zopet Uzunoviću

Sedanja vlada Nikole Uzunovića je po zaprisegi kraljevega namestništva podala ostavko. Kraljevo namestništvo jo je pooblastilo, da nadaljuje svoje posle. Po pogrebu kra-

lja in po konstituiranju narodnega predstavništva je Uzunović iznova podal demisijo vlade, da namestništvo rekonstruira vlado po oceni političnega in državnega položaja.

### Po demisiji vlade

je po zaslišanju predsedstva senata in narodne skupščine zopet dobil mandat za sestavo vlade dosedanjemu predsedniku Nikola Uzunović. Po sedanjem parlamentarnopolitičnem položaju je mandat samaobsebi umljivo zadeva, ki znači, da izguba kralja za politiko v državi oziroma nje izpremembo ni podana prilika. Po mnenju režima je potrebno, da se na zunanji ne pokaže kakršnakoli navidezna omahljivost. To je tudi državna dolžnost vladavine zlasti ob tej zgodovinski uri.

Pa tudi sicer se je položaj po razpršitvi teroristične emigrantske klike bistveno izpremenil. Ta novi položaj bo vsekakor vsaj v najbližji bodočnosti odstranil famo, da bi bila država na ideološkem razpotju. Zlasti pomembna je tudi izjava bolgarskega zunanjega ministra Batalova, ki govori o trdni volji Bolgarije, da nadaljuje politiko sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Mandatar Uzunović je časnika-jem podal o svoji misli le splošno kratko pojasnilo, ki se v bistvu ne razlikuje od deklaracij prejšnjih vlad in merodajnih politikov. Rekel je:

»V poštev za sestavo vlade ne pride in ne more priti nihče, ki se jasno in brez vsake rezerve ne izjavi, da je v celoti za politiko, ki se je vodila do sedaj. V poštev za sestavo vlade torej ne more priti nihče, ki ni za osnovna načela, na katerih je zasnovana dosedanja politika, to so monarhija, dinastija Karadjordjevi-

ćev, državno in narodno edinstvo, državna ustava, obstoječa državna ureditev enotne in nedeljive Jugoslavije, v mednarodnih odnosih pa politika miru z naslonitvijo na prijateljske in zavezniške države, čuvanje stanja, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami, torej za politiko, ki jo je že davno odobril in prevzel ves naš narod, o čemer se je baš v poslednjih tako tužnih dneh prepričal ves svet. Sedaj veste mnogo in lahko to tudi objavite.«

»Kaj pa stare stranke?« so povpraševali novinarji.

»Kakšne stranke,« je odgovoril g. Uzunović in dodal: »Vse stare stranke so svojo vlogo doigrale in svojo dolžnost izpolnile. Njihovo delo pripada že zgodovini in zgodovina bo o njih, o njihovem delu in njihovih zaslugah izrekla svojo sodbo. Prilike so se pri nas in okoli nas spremenile. Zato je bilo potrebno, da se stare stranke ukinejo in one so se ukinitile. Nikdar več se ne morejo in se ne bodo dopustile, ker se na stare stranke nikdar več vrniti ne moremo in nečemo. Ako komu po 6. januarju 1929 to ni bilo takoj jasno, da je v prilikah, ki so takrat vladale in ki vladajo še danes, bilo potrebno in je tudi sedaj potrebno, da gremo preko naših starih strank in s tem razdvojenosti, mora biti to danes jasno vsakomur, da sta nam sloga in edinstvo potrebnejši bolj ko kdaj dosedaj.«

## O pomenu demokracije

Razlik v gospodarskih oziroma socialnih interesih med delavcem in podjetnikom, med siromašnim kmetom, obrtnikom in bogatim kapitalistom se ne da tajiti. To so življenjski interesi, v katerih se zrcalijo pravice in krivice, predpravice in brezpravnost. To je svojstvo današnje družbe.

Danes je vse unificirano, politično in upravno organizirano. Potrebno pa je, da se da tudi socialnim interesom svoboda, da se uveljavijo. To se pa more zgoditi ob svobodi zagovarjanja svojih interesov na

podlagi najširše samouprave. Z dovršeno organizacijo samouprave se poglobi in utrdi splošni notranji čut skupnosti, v svobodi in demokraciji bodo državljani iskreno zastopali svoje socialne in s tem seveda tudi politične interese celote, ki kulminirajo v najpopolnejši demokraciji.

Tako nas uči Anglija, Francija; tako je vedno poudarjal največji slovanski filozof Masařyk in tudi čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš se povsod pridružuje temu naziranju z največjo preciznostjo.

## Gömbös snubi Poljsko

Hladen sprejem

Pred dnevi je madžarski ministri-ski predsednik obiskal Rim, takoj nato pa se je podal v Varšavo, kjer je oficijelno obiskal ministrskega predsednika in bil sprejet tudi v avdienco pri maršalu Pilsudskemu. Ta obisk naj bi dokumentiral tradicionalno prijateljstvo med Poljsko in

Madžarsko, kakor trdi to komunike, ki tudi pravi, da se bo gospodarsko in kulturno sodelovanje med obema narodoma poglobilo.

Zanimivo je, da prebivalstvo Poljske ni pokazalo prav nobenega zanimanja za obisk in se je zadržalo zelo rezervirano.

To je danes za nas najvažnejši problem.

Nihče ne ve, kako se bo razvila mednarodna borba v tem vprašanju. Zato mora biti naše stališče trdno, da s svojo veliko moralno rešimo kočljivo zadevo.

V tej težki uri smo povedali eno glavno misel: Utrujmo naše narodno edinstvo na sodelovanju z narodom, da s svojo moralno silo premagamo mračno dobo teh dni.

## Pot angleške delavske stranke

Njen program za bližajoče se volitve

Angleška delavska stranka (Labour Party, skrajšano = LP) je imela štiri kongrese po svojem volivnem porazu 1931. I. Drugi kongres, v Leicesteru, je pomenil močan sunek na levo; lahko rečemo, da je šele v Leicesteru postala LP socialistična stranka. Lanski kongres v Hastingsu je sprejel konkreten socialističen gospodarski program.

Letošnji kongres se je vršil v Southportu, kjer se je nadaljevalo delo lanskega kongresa, čeprav je bilo celotno razpoloženje udeležencev zopet znatno usmerjeno v desno. Glavna razlika med lanskim in letošnjim kongresom se je razodevala v tem, da je v Hastingsu vladal največji optimizem; saj so nekateri menili, da se nahaja stranka tik pred prevzemom vlade. Letos v Southportu je bilo vse bolj trezno. Sicer je baš

čas med obema kongresoma prinesel največje uspehe LP,

tudi London je stranka osvojila prvič v zgodovini. Toda kasnejše volitve so jasno pokazale, da bo treba premagati še prav težavne ovire in da je najtežje prodreti med kmete. V Angliji tvorijo podeželski volivni okraji skoro polovico vseh, čeprav to nikakor več ne odgovarja sestavi angleškega prebivalstva. Toda v Angliji se pač vse zelo počasi reformira in brzkone se bo LP posrečilo prej osvojiti večino teh kmečkih volivnih okrajev nego reformo volivnega zakona.

Kongres se ni pečal toliko z negativno kritiko vladajočih angleških razmer, temveč je posvetil vso pažnjo formuliranju pozitivnih ciljev stranke. V ospredju je bil program ali

manifest za »mir in socializem«.

Tu so navedeni vsi zunanji, gospodarsko- in socialno-politični cilji, ki naj jih uresniči stranka takoj, ko dobi večino pri volitvah. Posebna resolucija je začrtala notranje-politične metode, s katerimi naj se izvede ta program. O vseh teh vprašanjih se je razvila najživahnejša diskusija med reformističnim krilom, ki ga v glavnem zastopajo strokovne organizacije, in med radikalnimi skupinami, ki so se zbrale okrog »Socialist League« (soc. liga), ki jo vodi Stafford Cripps. Reformistično krilo je pri vsaki točki zmagalo z ogromno večino.

V zunanji politiki se je izrekel kongres za Zvezo narodov. Pripravljena je podpreti tudi kolektivne obo-rožene akcije Zveze narodov proti kršilcem miru. Preklicala se je tudi grožnja, da je treba na vsako vojno napoved odgovoriti z generalno stavko, ker se delavstvo v svojem interesu ne more izreči proti vojni, ki bi bila naperjena proti fašistovski državi.

Kongres se je z velikansko večino izrekel proti sodelovanju s komunisti, ker hočejo oni samo razdirati delavsko stranko.

V novembru se bodo vršile v Angliji občinske volitve, ki bodo pokazale, kako bodo volivci reagirali na kurz delavske stranke.

**Nabirajte člane**

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.



## Na poti k združitvi delavstva vseh dežel

Razgovori predsednika in tajnika Socialistične delavske internacionale z delegatoma III. internacionale v Bruslju

Poslevoedeči odbor Socialistične delavske internacionale je v posebnem oklicu z dne 13. oktobra t. l. sporočil javnosti vsebino manifesta, ki ga je izvršni odbor komunistične internacionale naslovil na Socialistično delavsko internacionalo, o čemer smo v našem listu že poročali.

Ker je med tem Socialistična delavska internacionala prejela 11. oktobra tudi pismo in brzojav obeh zastopnikov III. internacionale Marcela Cachina in Maurice Thoreza, je njen poslevoedeči odbor obojico pozval na sestanek za dne 15. oktobra t. l. v hotelu Metropol v Bruslju.

### Poročilo o poteku razgovora v Bruslju.

O poteku razgovora, ki se je vršil 15. oktobra t. l. v Bruslju, sta ss. Vandervelde in Adler objavila v časopisju to-le obvestilo:

»Ss. Cachin in Thorez, delegata Komunistične internacionale, sta se sestala v pondeljek, dne 15. oktobra ob 6. uri zvečer v hotelu Metropol s ss. Vanderveldom, predsednikom in Adlerjem, tajnikom Socialistične delavske internacionale.

Delegata komunistične internacionale sta obrazložila vsebino predlogov v oklicu Komunistične internacionale, ki se tičejo skupnega nastopa v prid španskega delavstva.

Ss. Adler in Vandervelde sta jim odgovorila tako-le:

Predvsem se nama zdi važno ugotoviti, da naju je doseglo Vajino pismo, s katerim sta naju obvestila, da Vaju je Komunistična internacionala pooblastila, da z nami razgovarjata, šele 11. oktobra.

Velika večina našega poslevoedečega odbora je bila takoj sporazumna, da se predlog sprejme in je naju pooblastila, da vodiva informativni razgovor z Vama, čeprav je nenadnost, s katero je bil predlog stavljen, vzbudila pri marsikateremu članu našega odbora pomisleke.

V dvanajstih letih, ki so potekla izza časa konference v Berlinu, ko so se zastopniki Komunistične internacionale prvič in zadnjič sestali z nami, je vzraslo veliko nezaupanje v možnosti skupnih akcij.

Položaj v strankah, ki so priključene Socialistični delavski internacionali je zelo različen, kakor je pač dežela, za katero se gre. Med tem, ko se je v Franciji našlo podlago in ustvarilo garancijo za skupno akcijo, so se v državah kot n. pr. Angliji, na Nizozemskem in v Skandinaviji nezaupanje in pomisleki proti skupnim nastopom še pojačali.

V očigled tem dejstvom bosta razumela, da v okviru našega današnjega sestanka

### ne moreva prevzeti nobenih obvez

za internacionali priključene stranke.

Nasprotno pa smatrava za najino dolžnost, da bova sporočila izvršnemu odboru predloge, katere sta nam predložila.

Po vsem tem, kar se je v zadnjih 12 letih dogodilo, je v vsakem slučaju potrebno za skupno akcijo na mednarodni podlagi

### temeljnih priprav,

ker se ni mogoče zadovoljiti s samimi improvizacijami.

Socialistična delavska internacionala je v svojem oklicu, katerega sva Vam sporočila, pozvala vse naše stranke, da naj podpro španske delavce, ne da bi čakali na pogajanja.

Tudi komunistična internacionala je zavzela enako stališče.

V Franciji je trajalo več tednov, predno je bilo mogoče skleniti pakt o skupnem nastopanju.

Gotovo sta si na jasnem, da pogajanja v internacionalnem okviru ne bodo mogla potekati hitreješe.

### Zelo obžalujeva, da ta pogajanja niso pričela že v času, ko je Socialistična internacionala poizkušala jih započeti

in sicer neposredno potem, ko se je hitlerjevski fašizem v Nemčiji polastil oblasti.

Če bi se bilo to tedaj zgodilo, bi bila naša skupna akcija v času dogodkov v Španiji lahko uspešna. Sedaj pa je stavka v Španiji pri kraju, Caballero, član našega izvrševalnega odbora, aretiran.

Zelo obžalujeva, da ni mogoče započeti skupne akcije neposredno za Španijo, sva pa mnenja,

### da bi naš razgovor lahko rodil dobre posledice za bodočnost.

Vsi dogodki dokazujejo, da more biti skupna akcija res uspešna le tedaj, ako je točno po načrtu pripravljena.

O vprašanju, ki je predmet našega današnjega razgovora in ki je že dalje časa na dnevnem redu v internacionali, bo razpravljali tudi izvršni odbor Socialistične delavske internacionale, ko se bo sestel na svoji seji, sredi meseca novembra v Parizu. To vprašanje je bilo postavljeno na dnevni red radi dogodkov v Franciji; naravno je, da bodo informacije, ki jih bova tekom današnjega razgovora od Vaju dobila, tvorile važen prispevek k diskusiji, ki se bo o tem predmetu na seji vodila.

Na podlagi te izjave se je razpletel skoro dve uri trajajoči medsebojni razgovor, o katerem se je vodil stenografski zapisnik. Ta zapisnik bo predložen pristojnim organom obeh internacional.

### All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

je glas tresel, kakor da mu gre na jok. Misel na ubogega brata Ceneta, ki se je pekel v žerjavici, mu je trgala srce.

»Brez izdatnega gašenja se res ne bo dalo nič opraviti. Če bi bil ta material dobro premočen, bi se tudi tako ne sipal.«

»Na to smo mi že davno opozarjali. Storilo se pa ni nič, ker se je upravi zdelo škoda stroškov za varnost.«

»Kar je, je, sedaj ne koristi nič več, prerekati se. Troje tovarišev je zasutih.«

Izkop je bil zasut do polovice, a še vedno se je nenehoma sipalo iz črne, izdoblene višine. Ogromni zapis se je vedno bolj razlezel in zavzemal vedno več prostora. Gare, ki so ležale prvrnjene sredi prostora, so morali umakniti, drugače bi jih že davno zasipalo. Pri vrhu ni bilo več praznega prostorčka, da bi se moglo preko zasipa v ozadje. Zasip

## Revolucija v Španiji udušena

Veselje v taboru klerofašizma

Po vesteh, ki prihajajo iz Španije, se je posrečilo španski reakciji udušiti revolucijo, ki je izbruhnila v nekaterih delih Španije zlasti v Asturiji. Na čelu reakcije stojijo, kakor povsod v zadnjem času, klerofašisti, ki smatrajo, da je prišel trenutek, da bodo lahko odpravili socialne pridobitve, ki si jih je priborilo delavstvo v novi republiki. Priboriti pa hočejo seveda predvsem tudi cerkvi odvzeto ogromno posest, ki jo je imela, preden je v Španiji nastala republika.

Ves kapitalistični svet vriska in ploska klerofašizmu, ki je s pomočjo odpuščenih oficirjev in drugih plačancev pomagal udušiti vstajo proletarijata. Kakor ščurki so prilezli na površje zopet klerofašisti in vsi sovražniki republike, misleč, da je napočil njihov dan.

Prezident republike Zamora je nastopil proti barbarskemu in zločinskemu postopanju z ujetniki in zahteval pomilostitev. In zopet je bil prvi klerikalizem, ki se je temu uprl.

### Iz komunikeja Male antante

Dne 19. t. m. je imela Mala antanta izredno sejo v Beogradu, na kateri so bile zastopane Čehoslovaška, Rumunija, Jugoslavija, Turčija in Grčija. Sestanek Balkanske zveze se bo vršil dne 30. oktobra v Ankari.

Komunike seje naglašja v splošnem:

Predvsem izreka sožalje jugoslovanskemu narodu nad izgubo kralja, dalje francoskemu narodu nad izgubo ministra Barthouja.

Z ozirom na atentat v Marseillu ugotavlja seja, da gre za zločin, ki glede na to, da se je zgodil pod vplivom sil, ki delujejo izven meja, spada v delokrog zunanje politike.

Številna teroristična dejanja so imela cilj, da zadenejo gotove države v mednarodnem položaju in jih oropajo osebnosti, ki so se v tem smislu uveljavljale.

Stalni svet smatra zaradi tega za potrebno, da vse države brez izjeme sodelujejo za pacifikacijo duhov v miru in objektivno, da se ugotovi aktualna odgovornost. Istotako so potrebni ukrepi, da se v bodoče preprečijo taka dejanja.

Če mednarodne mere ne bodo storjene in izvedene, kakor se same usiljujejo, s popolno lojalnostjo in z dobro voljo, kakor je to nujno potrebno, more priti zaradi tega do še resnejših konfliktov. Mala antanta pa ne bo dopustila, da bi se nje politika izpreminjala. Nje vlade svečano izjavljajo popolno solidarnost z Jugoslavijo in se obvezujejo, da bodo z absolutno točnostjo vršile prevzete dolžnosti in z nezlomljivo energijo nadaljevale politiko, ki so jo vodile doslej.

Mala antanta je to svoje stališče sporočila namestniku knezu Pavlu in rumunskemu kralju Karlu.

Nikakršne milosti za sodrgo. To je parola ljudi, ki oznanjajo krščansko ljubezen. Predsednik grozi, da bo odstopil. Kakšne posledice bo imelo to za razburkano Španijo, bo pokazala bodočnost. Krviželjni klerofašizem trenutno triumfira! Nikakšnega usmiljenja, kakor v vsakem slučaju v vsepovsod tam, kjer je prišel klerikalizem do moči in oblasti. Delavstvo ni več presenečeno. Presenečeno bi bilo, ako bi klerikalizem ravnal drugače. Okruten in srdit je boj razpadajočega kapitalizma. Fašizem vseh barv mu je poslednji up in nada. Silni so smrtni krči, v katerih se zvija kapitalizem, pri tem pa mu verno stoji ob strani klerikalizem, ki blagoslovlja vsa grozodejstva, želeč, da bi se povrnila doba inkvizicije in suženjstva.

Kar je obsojeno na smrt, bo poginilo, tega se zaveda tudi delavstvo. Morda poprej, kakor si to želijo reakcionarci, bo nastopila za delavstvo doba odrešenja.

### V sovjetski Rusiji zdaj voli 90 milijonov oseb

Sovjeti so dali volilno pravico velikemu številu socialnih izobčencev

Pri letošnjih volitvah v novembru in decembru za delegate kmetskih in delavskih sovjetov v Rusiji bo prvič volilo na tisoče novih državljanov, ki so bili doslej »socialni izobčenci«, to je brez vsakih državljan-skih pravic, zdaj pa so dobili te pravice. S tem bo število volilcev v Sovjetski uniji naraslo na čez 90 milijonov.

Novi volilci so bivši hišni posestniki, bivši duhovni, bivši častniki in vojniki v belih armadah, bivši mežnarji in drugi, ki so pet let opravljali socialno koristna dela in se izkazali lojalni sovjetom.

### Iz konfinacije so izpuščeni

Pristojno mesto razglašja, da je dr. Korošec Anton s svojim postopanjem in manifestacijo dokazal izpremembo svojega prejšnjega stališča in se mu zaradi tega dopušča popolnoma svobodno kretanje. Doslej mu je bilo določeno bivališče na otoku Hvaru.

Obenem so bili izpuščeni iz konfinacije dr. Fran Kulovec, dr. Marko Natlačen in dr. Anton Ogrizek.

**Grozne številke. — 55 atentatov po vojni.** »Narodni Listy« v Pragi so prinesli obširnejši članek o atentatih po vojni. Skupno je bilo po tej statistiki izvršenih po vojni nič manje kot 55 atentatov na razne politične osebnosti, vladarje, ministre in druge politike. Med umorjenimi je tudi precejšnje število socialističnih voditeljev, ki so morali na ta način plačati svoj idealizem z grozno smrtjo.

Tone Maček:

111

### Slučaj Kumberger

Paznik je vzel iz žepa beležnico in je nekaj pisal. Potem je iztrgal iz nje popisan list in ga je dal nemu izmed rudarjev.

»Pojdi takoj pod šaht, podajaj naj te nemudoma spusti s kletko ven, zunaj pa izroči list nadzorniku dnevnega obrata. Počakaj zunaj, dokler ne bo organizirana reševalna akcija in jo pripelji noter.«

Rudar je tekkel.

»Naročil sem, da spravijo v akcijo jamsko vodovodno napravo. Znositi bodo morali skupaj vse razpoložljive gumijaste cevi, da bodo segle od parne sesalke pod šahtom do tu sem.«

»Da, če bi se na to že prej mislilo, bi se to ne zgodilo,« je očitajoče pripomnil Čepelinov Miha, ki se mu

in strop je bil spojen v enotno gmo-to, ki bi jo bilo treba šele z veliko silo in z naporom predreti, da bi se moglo zavreti nadaljno sipanje.

Tisti, ki so se odpravili na vrh, na prvo galerijo po najdaljša bruna, ki so jih mogli dobiti, so se končno vrnili, že vsi utrujeni po napornem delu. Že navaden les je velika muka spravljati po ozkih krivuljastih hodnikih in ga potiskati skozi ozke jaške, tembolj še ta močna, šest do osem metrov dolga debla. Ampak do tu sem je še nekako šlo; tu in tam so morali kak oster vogal obtesati, tu in tam kak podpornik odstraniti, ker je bil napoti. Najbolj kočljivo je pa bilo vprašanje, kako sedaj ta les spraviti iz rova na izkop, ker je dohod tvoril oster pravokotni zavoj. Posameznih kosov lesa ni kazalo skrajševati, ker bi jim potem nič ne koristil. Morali so celega spraviti na izkop. Skušali so na vse načine, pri tleh, pod stropom, na

rokah in s pomočjo gar, pa ni in ni šlo. Komaj da so mogli deblo poriniti za kake tri metre v izkop, že se je zadelo ob steno in niti za en centimeter ga niso mogli več izbalancirati naprej.

Čepelinov Miha se je od silnega napora tresel po vsem životu, sunkovito dihanje skozi namočen robec, prevezan preko ust, mu je razganjalo pljuča kakor kovaški meh, pot, ki se mu je zlival po čelu in jekdek dim, ki je napolnjeval prostor, se mu je zajedal v oči, da je komaj razločeval predmete okrog sebe. A misel na nesrečnega brata, ki mu je kljubovala v možganih in mu krčila srce, mu je dajala nadčloveških moči.

O, da bi ne bilo prepozno... je venomer kričalo v njegovi notranjosti.

»Ne gre. Zastonj se trudite. Treba bo tale vogal izravnati. Zavoj je preoster,« je odločil paznik.



## Aretacije zarotnikov

Francoske policijske oblasti so zahtevale od italijanskih policijskih oblasti aretacijo in izročitev v Turinu živečih dr. Paveliča in Kvaternika, čijih imena so v ozki zvezi z organizacijo marsejskega atentata. Italijanske policijske oblasti so oba navedena aretirale, o izročitvi pa zaenkrat še ni govora in je sploh vprašanje, če bodo italijanske oblasti ustregle zahtevi francoske vlade.

V Liegu v Belgiji so aretirali odvetnika dr. Periča iz Dubrovnika, ki živi v emigraciji in je sumljiv, da je pripadal teroristični skupini, ki je organizirala atentat v Marseillu. Prvotno so oblasti domnevale, da je aretirani Perič identičen s Perčecem, pa se je izkazalo, da ni. Kje se nahaja Perčec, sploh ni znano.

Naša vlada zasleduje nekega emigranta, ki živi na Madžarskem in za katerega se sumi, da je pripadal teroristični skupini. Pri madžarski vladi je že stavljen predlog na njegovo izročitev našim oblastem.

Francoska policija je zaprosila ameriške države, da aretirajo tamkaj živečega Jeliča in Antona Valento, ker sumi, da sta sodelovala pri pripravah za marsejski atentat.

## Doma in po svetu

Vodstvo SUZOR-ja je sklenilo, da bo dalo iz fonda za invalidno zavarovanje vsako leto dolgoročno posojila v iznosu 120 milijonov dinarjev banovinom in občinam za javna dela. Računa se, da se bo s tem znatno umilila brezposelnost.

**Posledice zvišanih vozni.** Lansko leto je železniška uprava precej zvišala vozne, da poveča dohodek. Kljub temu povišanju so pa letos dohodki precej manjši kot so bili pred povišanjem. Lahko umljivo: že prej so ljudje le stežka zmogli visoke vozne, a čedalje manj jih je, ki bi lahko plačevali sedanje zvišane. Ko pa mora človek z nečim prenehati, preneha rad korenito, tako da se ljudje dandanes ne vozijo niti toliko, kolikor bi se lahko pri istih stroških vozilih v razmerju zvišane vozne.

**Nad 300 hitlerjevcev,** ki so se dosedaj nahajali v taborišču v Varaždinu, je bilo te dni premeščenih v Lipik. Vzrok premestitve je v glavnem pomanjkanje prostorov, deloma pa tudi, ker je v vodstvu beguncev nastal oster spor med voditeljem inž. Wellsom in člani odbora.

**Grški predsednik republike Zaimis zopet izvoljen.** Dne 19. t. m. je bila volitev grškega predsednika republike. Izvoljen je bil zopet Aleksander Zaimis. Pri glasovanju je bilo oddanih 330 glasov. Zaimis je dobil 197 glasov, 112 je bilo praznih, ostali razcepljeni. Zaimis je bil izvoljen sporazumno z opozicijo, kar pomeni notranjo pomirjenost in ohranitev dosedanje zunanje politike.

## Trbovlje

Načelstvo II. skupine je vsled narodnega žalovanja za pokojnim kraljem Aleksandrom I. začasno odpovedalo že predvidene sestanke in zborovanja kakor tudi zapužne tečaje, ki se bodo vršili naknadno.

## Kranj

Predavanje o »Delovnem pravu« se bo vršilo v četrtek, dne 25. oktobra ob 18.15 (1/7) in ne v sredo, kakor je bilo zadnjič javljeno, ker je predavatelj ta dan zadržan. Predaval bo odvetnik s. dr. Avg. Reisman iz Maribora, ki je spisal knjigo o »Delovnem pravu«. V četrtek torej vsi delavci, ki hočete poznati svoje zakonite pravice in dolžnosti, v dvorano »Pri Semenu«.

## Mežica

Demagogija je hitro konec. Nedavno so tudi pri nas naciji uganjali demagogijo radi Uratnikovega osnutka o minimalnih mezdah, namesto da bi stavili stvarne predloge Delavski zbornici, v čem naj bi se osnutek izboljšal. Po odgovoru s. Uratnika v »Delavski Politiki« na nesramne napade in zavijanja, stoji demagogi razgaljeni pred celim svetom v vsej svoji nagoti. Med zavednimi delavci, gospodje, ne boste lovili kalinov!

## Mednarodni položaj po marsejskem atentatu

Glasilo nemških socialdemokratov o umoru Barthouja

»Neuer Vorwärts«, v Karlovih Varih izhajajoč strankin organ nemške socialne demokracije piše pod naslovom »Spremenjena Evropa« o možnih posledicah umora francoskega zunanje ministra Barthouja:

»Francija je srce Evrope in bolj nego kdo drugi je bil Barthou glavna postava evropske politike. On je bil veliki diplomatski protigravec »tretjega rajha«; njemu se je v nekaj mesecih posrečilo, da je zaobrnil ves svetovni položaj. Če ne bi vedeli, kaj so Hitler in njegovi ljudje v svoji neumnosti napravili za Francijo — bi morali smatrati Barthouja za pravega čarovnika. V resnici je bil on samo spreten in kljub svoji starosti skrajno aktiven politik, ki je znal sijajno izkoriščati neokretnost svojih nasprotnikov. Njegov cilj je bil, da z zvezami in prijateljstvi napravi Francijo tako močno, da bi si Nemčija ne upala nobenega napada. Zato je obnovil staro zvezo z Rusijo, dosegel zopetno približanje Anglije Franciji, pospešil jugoslovansko-bolgarsko zblizanje in — po 25. juliju, ki je napravil Mussolinija za najhujšega sovražnika tretjega raj-

ha — delal uspešno za obnovo francosko-italijanskega prijateljstva.

... Za Francijo ne more biti nobene druge politike kakor te, ki jo je vodil Barthou. Toda kdo bo v stanju, da bo Barthoujevo politiko vodil prav tako uspešno brez Barthouja? Da more tudi pameten človek mnogo skvariti, če mu primanjkuje zunanje-politične rutine, je pokazal slučaj Paula Boncourja, ki je Francijo vsaj do nadaljnjega spravil ob poljskega zaveznika. Barthoujeva smrt pomeni novo zunanje-politično šanso za hitlerjevsko Nemčijo. Na drugi strani pa obstoji tudi nevarnost, da Barthoujev naslednik s preostri, nervoznim postopanjem napravi škodo in še bolj zmanjša izglede za ohranitev miru.

Doumergue-ova vlada je utrpela to izgubo v trenutku, ko so v notranjosti Francije nasprotja izredno napeta. Močan zunanji minister je mogel pomirjačo vplivati na ta nasprotstva. Tako zapušča umorjeni zunanji minister tudi v notranji politiki Francije praznino, ki jo bo težko izpolniti.

## Ljubljana

**Na naslov ravnateljstva mestne dohodarstvene pisarne.** Opetovano se je že pisalo v časopisih, da je zgoraj navedena pisarna takorekoč prava mačeha svojim uslužbencem. Glavna zahteva uslužbencev je — osemurni delavnik, kateri se izvaja pri vseh ostalih mestnih podjetjih, samo pri naslovnem ravnateljstvu naletimo na gluha ušesa. Ne moremo razumeti, kakšne interese imajo gospodje, da zavlačujejo stvar že leta in leta, dasiravno so v ta namen sprejeli že celo kopo ljudi, in so uslužbenci na občnem zboru društva izglasovali, da se odpovedujejo glasom čl. 85, odstavek 4, letnim 2 odst. nagradam, samo da bi se sprejelo primerno število ljudi v službo in s tem omogočilo uvedbo osemurnika. Veliko se je prelilo črnila, tako po vlogah in svoječasnno že tudi po časopisih. Bile so tudi intervencije po deputacijah društva, ali vedno brez uspeha. Gospodje, zganite se! Pomislite, gospodje, čeravno ste

danes na položaju ravnatelja ali inspektorja, da ste bili istotako profesionalni, navadni zemljani, kakor smo mi danes pod vašo upravo.

**Kakšne razmere vladajo ponekod.** Nek delavec nam piše o razmerah v nekem podjetju: Svoječasnno je zaprosil pri našem podjetju za službo nek delavec, ki pa ni bil sprejet radi malenkostne sodne kazni (1 dan zavora) in mož se je nato iz obupa obesil. Pozneje je bil pa zopet sprejet človek, ki ima za seboj dvakratno kazen (6 tednov in 3 mesece) radi vloma in je danes na boljšem položaju kakor marsikateri pridni in razumni nameščeneč. Čeprav je bilo njegovo znanje komaj zadostno, je napredoval in kmalu postal prvi nad pridnimi. Mesta zasedajo ljubljenci, ker znajo gospodom čevlečke »templati«. Že stari uslužbenci, ki bi faktično imeli pravico na boljše plačo, pa se jih šikanira in sicer tako, da je eden brez sledu izgubil že pred več leti. Ni prav, ako se iz razlogov osebnosti koristi v podjetju protežirajo recimo ljudje, kateri imajo hiše, drugi zopet parcele, ki pa nočejo zidati samo zaradi tega, ker imajo naturalna stanovanja v hišah podjetja, medtem ko pa morajo družinski očetje plačevati draga stanovanja. Take so danes razmere v velikih podjetjih, kjer vladajo v imenu šefa — podrejeni kot da bi bil vsak zase šef.

## Maribor

**Četrtek, 18. oktober mora biti plačan.** V četrtek, na dan kraljevega pogreba, so vse tovarne stale, a tovarnarji koncem tega te dneva niso izplačali, ampak ga hočejo odtegniti od zaslužka. Nekateri tovarne hočejo zopet delavstvo na ta način — »nagraditi«, da bi delavci ta dan »noter spravili«, t. j. da bi vsak dan za eno uro nategnili in si na ta način to izgubo doslužili. Na Teznu se je dalje pustila neka tovarna v listih proslaviti, da je ta četrtek delavcem velikodušno plačala. Vse to pa je v nasprotju s prisilnimi določili našega delovnega prava, ker določa § 219 obrtnega zakona izrecno: »Službojemnik obdrži svojo pravico do plače, če je zadržan opravljati službo brez svoje krivde iz tehničnih vzrokov, ki zadevajo njegovo osebo.« Ker so bili delavci v četrtek, 18. oktobra iz tehničnih vzrokov zadržani opravljati službo, morajo dobiti mezdo za celi dan plačano po zakonu in jim torej te mezde ni treba niti velikodušno pokloniti, niti radi tega delavniku nategovati za eno uro, ter s tem izgubljeni zaslužek »noter spravljati«. Tudi uradniki so ta dan praznovali in gotovo nikomur ni padlo na um, da bi radi tega uradnikom za en dan zmanjšal plačo. Čemu bi morali imeti škodo ravno delavci, kadar vršijo svojo patriotsko dolžnost, ko ima itak delavec najmanjši zaslužek? Delavec je moral ta dan ravnotako prehraniti sebe in družino in so zato tovarnarji dolžni po § 219 obrtnega zakona plačati celo mezdo. Kdor je radi tega delal drugi dan eno uro več, mora dobiti za vse tiste ure še 50 odst. povišek, ker je bilo to prekočasno, nadurno delo. Delavci, čuvajte ravnaj pri takih slučajih svojo zakonodajo.

**Železničarske razlike pridno izplačujejo.** Med železničarji je bilo zelo mnogo takih, ki se prvotno niso hoteli pridružiti svojim tovarišem, da bi iztožili od železniške direkcije razlike med iz leta 1923-24. Mislili so, da bodo že dobili razliko tudi oni, če bodo drugi iztožili. Po domače rečeno, se to prav, da so pustili ti preostali svoje korajžnejše tovariše za njih iti po kostanj in ogenj. Izkazalo pa se je, da je železnica izplačala razliko v celoti le onim, ki so jo tožili in tako so zadnje tedne pritisnili še tudi drugi, ki so se končno le naveličali čakati na to lubo razliko. Tudi to je zaleglo. Direkcija sedaj prav pridno izplačuje razliko tudi tem zaostalim, ki vsak dan preje-

majo eden za drugim denar. Med tem so prejeli že 15% razlike in dobivajo sedaj ostanek 40%. Pač pa je pri tem nastala nova homotija s tem, da je direkcija izplačala pri 15% le golo razliko z običajnimi odtegljaji za davke in bolniški fond, ne pa tudi 5% zamudnih obresti za tri leta. Te zamudne obresti vise sedaj še v zraku, kot tudi obresti za že izplačanih 30%, tako da bodo v pravdi sedaj že dvojne obresti.

**S. prof. Faval** je pred dnevi odložil mandat mestnega svetnika mariborske mestne občine.

**Ureditev promenadne poti na Aleksandrovi cesti.** Te dni so podrli poslednje stanje na Aleksandrovi cesti od Prešernove ul. do Trga Svobode. Mestna občina bo na tem mestu zgradila lepo promenadno pot, ki bo 10 m široka. Ob robu poti proti cesti pa bodo zasadili topole in namestili električno razsvetljava.

**Škofijske kleti pod policijo.** Mariborčanom je znano, da se nahajajo uradi mariborske policije v poslopju bivše šole na Slomškovem trgu, ki je last Mestne občine. Malokomu pa je znano, da se nahaja pod tem poslopjem za dva nadstropja globoka vinska klet, ki ni last Mestne občine, ampak škofijska. Kako je prišlo do te dvojne lastnine pri tem poslopju, ni razvidno niti iz zemljiške knjige, niti iz spisov pri občini. Gotovo je torej ta klet zelo stara.

**Tovarniški dimnik se podira.** V Mariboru smo dobili zadnji čas tri velikanske nove dimnike, ki so jih postavile tovarne Thoma na Pobrežju in v Melju tvrda »Jugosvila« ter Hutter in drug. Dimniki so visoki od 65 do 72 metrov in je najvišji Hutterjev, ki pa se je ta teden nevarno nagnil in ga bo treba temeljito popraviti. Dimniki so stali povprečno po 200.000 Din in jih je gradila dunajska tvrda »Feuerungstechnik«. Ljubljanska tvrda »Obnova« pa je dala tej dunajski tvrki na pomoč svojo obrtno pravico, da so mogli Dunajčani tukaj graditi.

**Sprememba posesti.** Poslopja avtotakspodjetnice Völker Alojzije z garažami na Zrinjskega trgu je kupil na sodni dražbi odvetnik dr. Danilo Komavli za 231.100 Din.

**Razstava slik.** Minuli ponedeljek je bila v palači banovinske hranišnice otvorjena razstava A. Trstenjakovih slik. Razstava bo otvorjena do nedelje, dne 28. t. m.

## V ogledalu

Najhujši nasprotniki naših klerikalcev

Da so marksisti največji »nasprotniki« naših delavskih človekoljubov iz »Slovenčevega okrilla«, je razvidno iz vsakega »Slovenca«. Ta list nima večjega veselja, kakor kje pokazati kako nazadovanje socialistov ali pa kak napad nanje. V posebnem poročilu poročila o neuspelih »Sl.« naporih, da Društvo narodov ne sprejme Sovjetsko Rusijo v mednarodno zajednico. Istočasno je »Sl.« napadal španske socialiste, ki so pripravljani na borbo proti reakciji, ki jo predvsem predstavljajo oni, ki z njimi »Sl.« simpatizira, to je španski klerikalci. Pobožne želje so prišle tudi na Češko, kjer bi se klerikalizem rad vrnil v vladno koalicijo in malo dobil nazaj izgubljene postojanke. Seveda bi pri tem rad izrinil češke in nemške socialne demokrate iz vlade in iz njihovega nesebičnega dela za napredek češkoslovaškega ljudstva in vrnil vanjo češke Šramkove in slovaške Hlinkove klerikalce. In rad bi omajal češkoslovaško trdnjavo demokracije, ki je fašizmu — Mussolinijevemu, rjavemu ali črnemu je za »Sl.« pač vseeno, ker vživajo vsi njegovo posebno naklonjenost — tako na poti, ker mu zastavlja pot do nadaljnjega napredovanja. — In dobil je spet novega konjička: z velikanskimi črkami napoveduje sprejembo francoske ustave — k avtoritarnosti, proti demokraciji, proti marksizmu. Čudno, da je »Sl.« kdaj Franciji sploh naklonjen. Saj je to država, ki je ena izmed prvih obračunala s cerkvijo in klerikalizmom. Toda, kadar je napad — čeprav samo namišljen — proti marksizmu, tedaj »Sl.« pozabi na vse drugo — in poje napadalcem »Hozano« in »Alelujo«. Da bi le imel pri tem petju še mnogo sreče, kajti bojimo se, da mu bo kmalu odklenkalo.

**Dovtipi tiskarskega škrate.** Saj veste: tiskarski škrate je pač oni »kampel«, ki tiskanjem prste meša, ko stavijo črke za tisk... Tiskarski škrate je tudi ono zagrnjalo, za katerega se skrivajo uredniki, kadar jim ni kaj všeč. Itd. itd. Toda kljub vsem mešanicam, ki jih uprizori tiskarski škrate, se pa včasih mešanice obrnejo tudi v dobro — in tiskarski škrate včasih tudi katero »pogrunta«. V »Slov. Narodu« z dne 3. okt. t. l. je pogrunta kar dve precej resnični. Tako je napisal zelo, zelo »du«umen stavek o ljubljanskih tramvajskih vozovih, kjer pravi tudi tole: Ta nakup tramvajskih vozov pomeni prvi pričetek akcije, da pride mestna občina v popolno last ljubljanskega tramvaja. Zdaj šele vemo, kakšen je bil namen teh neprestanih visokih cen ljubljanskega tramvaja: dobiti toliko premoženja, da tramvaj kupi mestno občino ljubljansko! O ti uboga revica, prodali te bodo, saj si slišala, da je akcija že v teku. In s tem nam je tudi jasno, zakaj se okoliške občine tako bunijo proti priključitvi k Ljubljani, zdaj so še svobodne, če bodo pa z ljubljansko mestno občino vred prodane tramvaj, potem — gorje jim, celo v suženjstvo lahko zaidejo. Pa naj reče kdo, da to ni resna zadeva? — ~~Urednik: ...~~ Je že tako, včasih jo pogrunta tudi tiskarski škrate.

## Niti atentata so široko razpledene

Sumljivi Paveličevi prijatelji v inozemstvu

»Prager Presse« piše: Poročevalec pariškega lista »Excelsior« je obiskal te dni v Parizu soprogo Vladimirja Radića, sina Štefana Radića, ki ga je francoska policija v zvezi z umorom v Marseillu pridržala v preiskovalnem zaporu. Iz razgovora poročevalca z gospo Radićevno se da sklepati, da se je Vladimir Radić nahajal v vodjo hrvatskih teroristov, Paveličem, vsaj v pisemnih odnošajih. Pri tej priliki je poročevalec pregledal tudi več zvezkov sedaj v Gdanku (Danzig) izhajajočega hrvatskega lista »Nezavisna hrvatska država« in je ugotovil, da je ta list pisan popolnoma v duhu nacionalnega socializma, da povečuje hrvatski rasizem in da ščuva k pogromom zoper Žide. Tudi z vzkliki »Heil Hitler!« ne štedi.

V mesecu maju leta 1933. je bilo takratno glasilo hrvatskih teroristov, »Ustaša«, radi pomanjkanja finančnih sredstev tik pred likvidacijo. Pomagalo si je iz zadrege na sumljivi način. ~~Urednik: ...~~ Kratko nato je omenjeno glasilo hrvatskih emigrantov zopet začelo izhajati in čudno — v Gdanku, kot nova »Nezavisna hrvatska država«.

Tudi mi smo mnenja, da so bili gotovi izrazi z neke strani prej Judežev poljub kakor iskrenost. Dejanju in nehanju takozvanih nacionalno-socialističnih gibanj zunaj kakor znotraj, pa naj bi naši odgovorni činitelji posvečali več kritične pažnje. Vse trzavice, ki pretresajo danes srednjo Evropo in onemogočajo prizadevanja za njeno umiritev in konsolidacijo, s katerimi se trudijo njeni najboljši državniki, prihajajo le s te strani.



**Jesenice**

**Ob obletnici občinskih volitev**

Prizivu zas. tožnikov okrožno sodišče v Ljubljani ni ugodilo, kakor izhaja iz nastopne prizivne sodbe:

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Okrožno sodišče v Ljubljani kot prizivno sodišče je o prizivu, katerega so vložili zasebni tožilci radi izreka o krivdi zoper razsodbo sreskega sodišča v Kranjski gor z dne 17. 4. 1934 Kps 237-33-15, s katero je bil Tuma Franc v sm. § 250 k. p. oproščen od obtožbe radi prest. po § 301/1 k. z. oz. 297/1 k. z. in se je naložilo v smislu § 311/II k. p. povračilo stroškov kazenskega postopanja zas. tožilcu in je po predlogu zasebnih tožilcev, da se prizivu ugodi in obdolženca spozna krivim očitane mu prestopka ter po predlogu slednjega, da se priziv zavrne, dne 21. septembra 1934 razsodilo tako:

Priziv se zavrne. V sm. § 312/II k. p. trpe prizivatelji stroške prizivnega postopanja.

**RAZLOGI:**

Da je obdolženec dne 12. 10. 1933 v svoji pisarni izjavil, da je kandidatna lista Čelesnika Ivana protidržavna, je potrdil Črnologar Franc, ki je edini obremenilna priča, toda je imelo prvo sodišče pomisleke glede njegove verodostojnosti in je obdolženca radi pomanjkanja dokaza oprostilo od obtožbe.

Radi preizkusa prvosodne dokazane ocene je bil Črnologar Franc ponovno zaslišan; imenovani je vztrajal pri svoji prvotni izpovedi, toda tudi prizivnega sodišča ni mogel prepričati, da se je bil obd. v kritičnem trenutku izrazil o Čelesnikovi kandidatni listi tako, kakor navaja to zasebna obtožba.

Ostali so neizpodbiti vsi pomisleki, ki jih navaja v svojih razlogih prva sodba proti pravilnosti Črnologarjeve izpovedbe in ti pomisleki so bili na prizivni stopnji podprti po novem dokazilu, namreč zapisniku z dne 13. 10. 1933 glede poteka razgovora med Črnologarjem in ond. dan popreje v pisarni slednjega.

Glasom tega zapisnika priznava Črnologar Franc, da se je bil dne 12. 10. 1933 vsled zahteve obdolženca, da umakne svojo kandidaturu, tako razburil, da ni več vedel, pri čem da je in je odprl vrata ter odšel.

Pod danimi okolnostmi tudi sicer ni misliti, da bi bil mogel priča Črnologar ohraniti mirno kri in mogel tako točno slediti izjavam obd., glede katerega izpoveduje priče, da je pri železniških uslužbenih splošno agitiral za to kandidatno listo JNS, oz. proti Čelesnikovi listi, katere pa ni nikdar označeval za protidržavno listo.

Izhaja dalje iz vsega, da je obd., ki se popreje dolga leta politično sploh ni udeleževal, v mesecu oktobru 1933 vršil volilno agitacijo vsled sprejetih službenih nalogov samo v zavesti izvrševanja svoje službene dolžnosti in je zato verjeten njegov zagovor, da se je pri tem čuval izrazov, ki bi utegnili roditi za njega kazenske posledice, ter da mu je manjkala namera žaliti kandidate, oz. predstavnike nasprotnih liste.

Vpoštevaje vse to in razloge prve sodbe smatra prizivno sodišče, da je pobijana sodba ocenila izpovedbo Črnologarja pravilno tako, da se je slednji v kritičnem času nahajal v takem duševnem razpoloženju, da ni mogel zasledovati točno besed Tume Franceta in da njegovo pričevanje ni tako zanesljivo, da bi ustvarilo podlago za krivdorek obdolženca.

V sm. § 405 k. p. je bil zato priziv radi izreka o krivdi kot neosnovan zavrniti.

Ostali izreki sodbe temelje na cit. zak. dol.

Ljubljana, 21. septembra 1934.

Deželno sodišče, Ljubljana.

Kralj. Odpravek je točen.

Vodja pisarnice: podpis nečitljiv.

**Razne obleke, plašče, hlače, sportne in smučarske jopiče, pletenice, perilo, klobuke, čepice, nogavice, rokavice, copate itd., iz dobrega blaga in po nizkih cenah domačega izdelka, priporoča v nakup TRGOVINA IN KROJAŠTVO pri GOGALI na JESENICAH.**

**Sport**

Vsi člani SK »Svobode« morajo biti v nedeljo ob 1/4 na 3. uro na igrišču SK Maribora radi prisega. — Predsednik.

**Meh za smeh**

Na sodišču.

Sodnik: »Ali ste bili že kaznovani?«  
Obtoženec: »Oženjen sem deset let in moja tašča stanuje pri meni.«

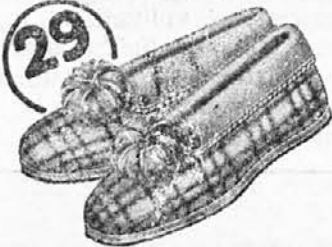
Abstinent. — Žganje? Ne, hvala. Prvič, mi ga je zdravnik prepovedal, drugič, sem obljubil svoji ženi, da ga ne bom pil, in tretjič — sem ga izpil že šest šil.

Dobra prijateljica. — Veš, Vera, tvoja obleka mi od leta do leta bolj ugaja...



**ZENSKÉ NOGAVICE:**

Najfinejše svilene	Din 29.-
Trpezne svilene	" 19.-
la flor	" 19.-
Iz sukanca	" 15.-
Štrapačne flor	" 9.-



Vrsta: 7225-06  
Za dom samo Bata copate



Vrsta: 4644-05

Vsem damam in gospodičnam, ki rade nosijo čevlje z nizko peto, priporočamo tale dober in ceneni čevljevček



Vrsta: 5860-00  
Tale čevljevček smo izdejali za najmlajše v rjavi, črni, in kombiniranih barvah



Vrsta: 3222-02

Dečkom za štrpac, žigro in sport močne sportne čevlje z gumijastimi podplat



Vrsta: 3162-00



Vrsta: 4824-60  
Perforiran čevljevček iz laka, ki vsaki deklici lepo pristaja



Vrsta: 4625-55  
Za sport



Vrsta: 1375-88  
Lahek in eleganten kombiniran čevljevček



Vrsta: 4825-85  
Starejše dame nosijo rade lakaste polčevlje



Vrsta: 2645-14  
Eleganten, močan in poceni, iz telečjega boksa



**Za gospode!**



Vrsta: 1837-21  
Lakasti nizki čevlji za družbo in ples



Vrsta: 2945-11  
Za štrpac močen trotter-čevljev iz boksa v rjavi ali črni barvi



Vrsta: 7217-20  
V teh si otpočijete noge



Vrsta: 1933-22  
Elegantni in dobri nizki čevlji iz črnega ali rjavega boksa



Vrsta: 3817-51  
Kdor nosi glavoše Bata, ne boji se dežja ne blata



Vrsta: 1977-22  
Visoki čevlji za štrpac starejšim gospodom



**Književnost**

N. E. Smirnov: Špijon Kent

Beograjski Nolit nam je zopet dal senacionalno knjigo: dnevnik angleškega špijona Edwarda Kenta, ki je drugače bil aktivni major angleške vojske in je bil 3. junija 1927 tajno ubit v svojem stanovanju v Londonu, pred odhodom na važno tajno misijo v Rusijo. Ubil ga je njegov prejšnji šestletni špijonski sotrudnik, sicer ruski emigrant knez Aleksander Dolgorukij, ki je s Kentovimi dokumenti in rečmi — med katerimi je bil tudi ta njegov dnevnik — odšel na angleško podmornico, da ga ista kot pravega Kenta po višjem nalogu tajno izkrka v Finskem zalivu, neposredno pred Leningradom. Angleški špijoni pa so bili med tem od strani Intelligence Servicea že obveščeni o delu Dolgorukega. Ko je Dolgorukij stopil na ruska tla, so ga v zasedi počakali in ustrelili. Pri poskusu ilegalnega prehoda preko rusko-finske meje je prišlo do oboroženega konflikta teh dveh špijонов in ruske obmejne straže, v katerem je bil ustreljen angleški špijon. Pri njem so bile najdene Kentove stvari z dnevnikom vred, ter zanimiv akt angleške admiraltete in pismo bivšega kneza Dolgorukega, v katerem je pojasnjeval ruski vladi, da je postal iz bivšega angleškega špijona pošten pristaniški delavec in da je to naredil iz prepričanja in simpatije do svoje domovine. V Rusiji je bil Kentov dnevnik skrbno proučen in objavljen v redakciji N. G. Smirnova. Objava tega dnevnika je izzvala razumljivo senzacijo po vsem svetu in to tembolj, ker je Kent pripadal najodličnejšim krogom angleške družbe in je bil eden izmed najvažnejših špijонов, ter je polnih devet let svoje špijonske karijere beležil vse važnejše dogodke iz svojega burnega življenja v svoj dnevnik.

Dnevnik začena s 27. junijem 1918. Iz njegovega dnevnika spoznavamo pravo ozadje stvari, ki so se nedavno zavzemale dimenzije usodopolne važnosti za ves svet, kako je n. pr. financiranje belogardejskih generalov Kolčaka, Denikina, Judeniča in Wrangela ter njihovih armad od strani angleške vlade, potem svojedobna blokada Rusije, afera s takozvanim Zinovjevim pismom, znani generalni in rudarski devetmesečni štrajk v Angliji, sedanji umetno izzvani konflikt z Japonsko itd. Iz Kentovih vrstic spoznamo поближе nam dosejati poznane ljudi še z druge strani, ki so vznemirjali svetovni položaj, kakor so angleški politiki Churchill, lord Curzon, Lloy George, Snowden in znani oportunist Maedonald. Na nekem mestu je obširno opisan ruski terorist Savinkov, ki je postal kontra-revolucionar in prešel v službo angleške špijonaže. Poleg teh čisto političnih stvari je opisano v dnevniku osebno življenje Kentovo, njegovi mnogoštevilni zanimivi doživljaji in ljubezenske pustolovščine. Njegovo privatno življenje je bilo vedno izprepletano s političnim delovanjem in vse to nam daje zanimivo sliko o človeku, ki je bil po svojem razpoloženju brutalen, egoističen in častihlepen, ki ni bil skrupolozen in je vedno točno vedel, kaj hoče. In kot tak je mnogo pomenil za nenasitne načrte britanskega imperija. Vendar je Kentu in vsem njegovim sotrudnikom manjkalo tiste resnične elementarne navdušenosti in požrtvovalnosti, ki so jo imeli v kljub vsej bedi in trpljenju oni, ki so navsezadnje zmagali in proti katerim so se on in njegovi pomagači in njihovi delodajalci borili brezuspešno. Zato bo ta, v resnici senacionalna knjiga, zanimala ne samo tiste, ki spremljajo vse svetovne dogodke, temveč tudi one, katere zanima način življenja znanih pustolovcev. Kentov dnevnik končuje z dnevom njegove nenadne smrti, s

3. junijem 1927. Material, ki ga obsega ta dnevnik, je dragoceni dokument našega časa, ker so v njem veliki svetovni dogodki naslikani s prave strani, ki so drugače širši javnosti nepoznane. Poleg tega je pisan živo in se čita kakor silno napeti filmski roman. Ima še pa to prednost, da ni izmišljen, temveč krvavo resničen.

Delo je prevedel Stevan Milovič, ter ima odlično tehnično opremo Pavla Bihaliča, kakor vse Nolitove izdaje. Naslovna stran nosi fotografijo ubitega Edwarda Kenta. N. J.

Kako se je oženil Bernard Shaw. Bernard Shaw je na prav čuden način prišel do svoje žene, »milijonarka z zelenimi očmi«, kakor so jo nazivali, ko je bila še dekle in ji je bilo ime miss Townshend. Sloviti pisatelj je bil v tistih časih strasten kolesar. Nekega dne je padel s kolesa in si zlomil nogo. Bilo je baš pred hišo miss Townshendove, ki se je takoj zavzela za ponesrečenca. Negovala ga je s takšno skrbjo, da je bilo kar sitno in nekega dne je spoznal, da mu je treba ostati samo še en dan v tej oskrbi in bo svojo lepo strežnico zaprosil za roko. To spoznanje je vplnilo nanj tako močno, da je sklenil pobegniti. Toda bog, ki ljudi družji, ga ni pustil kar tako iz rok. Mladi pisatelj se je bil komaj naučil hoditi ob bergljah, ko se je hotel po francosko posloviti iz nevarne hiše. A že na prvi stopnici je padel, kakor je bil dolg in širok in si zlomil ne samo ponovno komaj popravljeno nogo, temveč še drugo zraven. Ko se je zavedel, je bil že spet v oskrbi svoje lepe zaščitnice. Imel je še toliko moči, da je glavo dvignil in zamrmral: »Ali se hočete poročiti z mano?« In ko je odgovorila »Da!« se je zopet onesvestil.

**Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. - Telefon števil. 2324.**